

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)

Σχολιασμός Θεμάτων:

Τα θέματα χαρακτηρίζονται από κλιμακούμενη δυσκολία και εξετάζουν βασικές και επαναλαμβανόμενες διαχρονικά μεθοδολογίες. Τα θέματα Α και Β καλύπτουν ένα σχετικά ευρύ κομμάτι της διδαχθείσας ύλης. Το θέμα Γ εξετάζει βασικές μεθοδολογίες του 8^{ου} κεφαλαίου, συμπεριλαμβάνοντας και θεωρία που μπορεί να αποφέρει χρήσιμες μονάδες στους μαθητές. Το θέμα Δ είναι μία άσκηση πρώτου κεφαλαίου, για την επίλυση της οποίας ήταν αναγκαία η ουσιαστική κατανόηση της έννοιας του κόστους ευκαιρίας και η εξάσκηση σε μεθοδολογίες του κεφαλαίου. Συνολικά, τα θέματα δεν θα προβληματίσουν τους καλά προετοιμασμένους μαθητές και μαθήτριες.

Προτεινόμενες Απαντήσεις:

ΘΕΜΑ Α

A1.

- α) Σωστό
- β) Λάθος
- γ) Σωστό
- δ) Σωστό
- ε) Λάθος

A2.

- 1.β
- 2.α

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Σχολικό Βιβλίο, Κεφάλαιο 9, ενότητα 3 «Οι συνέπειες του πληθωρισμού», σελ. 166

Είναι φανερό ότι ο πληθωρισμός πλήττει όλα τα άτομα που το χρηματικό τους εισόδημα είναι σταθερό ή αυξάνεται με ρυθμό μικρότερο από το ρυθμό του πληθωρισμού, γιατί σε αυτήν την περίπτωση μειώνεται το πραγματικό τους εισόδημα και, κατά συνέπεια, το βιοτικό τους επίπεδο. Τα άτομα αυτά είναι οι συνταξιούχοι, οι μισθωτοί και γενικά οι

υπάλληλοι, που ο μισθός τους δεν αναπροσαρμόζεται συχνά. Αντίθετα, ο πληθωρισμός ευνοεί, ή τουλάχιστον δεν πλήττει, τα άτομα που το εισόδημά τους προέρχεται από κέρδη, γιατί τα κέρδη συνήθως αυξάνονται μαζί με τον πληθωρισμό. Αξίζει να σημειώσουμε ότι πολλές κατηγορίες μισθωτών μπορεί να προφυλάσσονται από τον πληθωρισμό με ρήτρες για αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή (ΑΤΑ). Αυτό σημαίνει ότι το συμβόλαιο εργασίας περιλαμβάνει κι έναν όρο (ρήτρα) για αυτόματη αύξηση των αποδοχών ίση με το ρυθμό του πληθωρισμού. Σε αυτήν την περίπτωση δεν επέρχεται μείωση της αγοραστικής δύναμης.

β. Σχολικό Βιβλίο, Κεφάλαιο 9, ενότητα 4 «Είδη ανεργίας»

Ανεργία τριβής: Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους ανέργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Από την κατάθεση του Α η τράπεζα δανείζει στο Β το ποσό των:

$$100.000 * 90\% = 90.000$$

Από την κατάθεση του Β η τράπεζα δανείζει στο Γ το ποσό των:

$$90.000 * 90\% = 81.000$$

Άρα, η ποσότητα χρήματος που δημιούργησε μέσω δανεισμού η εμπορική τράπεζα είναι:

$$90.000 + 81.000 = 171.000\text{€}$$

Γ2.

Από την κατάθεση του Α η τράπεζα δανείζει στο Β το ποσό των:

$$100.000 * 80\% = 80.000$$

Από την κατάθεση του Β η τράπεζα δανείζει στο Γ το ποσό των:

$$80.000 * 80\% = 64.000$$

Άρα, η ποσότητα χρήματος που δημιούργησε μέσω δανεισμού η εμπορική τράπεζα είναι:

$$80.000 + 64.000 = 144.000\text{€}$$

Γνωρίζουμε ότι η αύξηση του ποσοστού των υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων μειώνει τη δυνατότητα των εμπορικών επιχειρήσεων να δημιουργούν χρήμα μέσω δανεισμού.

Η ποσότητα του χρήματος μειώθηκε κατά:

$$171.000 - 144.000 = 27.000\text{€}$$

Γ3.

Σχολικό Βιβλίο, Κεφάλαιο 8, ενότητα 2 «Λειτουργίες του χρήματος», σελ. 152

Οι βασικές λειτουργίες του χρήματος που το καθιστούν απαραίτητο για την οικονομική οργάνωση της κοινωνίας είναι οι εξής:

- α) Μέσο συναλλαγής
- β) Μονάδα μέτρησης της αξίας
- γ) Μέσο διατήρησης αξιών

ΘΕΜΑ Δ

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος ευκαιρίας του Χ σε όρους του Ψ	Κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους του Χ
A	2.000	0		
			4	1/4
B	800	4.800		
			2	1/2
Γ	0	6.400		

- Όταν η οικονομία παράγει 2.000 μονάδες του αγαθού Χ, τότε όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Χ.

Από τη στιγμή που στο συνδυασμό Α, όπου $X_A = 2.000$, όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές της οικονομίας απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Χ, δεν απασχολείται κανένας στην παραγωγή του αγαθού Ψ, άρα $\Psi_A = 0$.

- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους Χ μεταξύ των συνδυασμών Β και Γ εκφράζεται με θυσία 1 μονάδας του αγαθού Χ για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού Ψ.

$$KE_{\Psi X} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{1}{2}$$

- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους Ψ μεταξύ των συνδυασμών Β και Α εκφράζεται με θυσία 8 μονάδων του αγαθού Ψ για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού Χ.

$$KE_{X\Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{8}{2} = 4$$

$$A \rightarrow B: KE_{\psi X} = \frac{1}{KE_{X\psi}} = \frac{1}{4}$$

$$\Gamma \rightarrow B: KE_{X\psi} = \frac{1}{KE_{\psi X}} = \frac{1}{\frac{1}{2}} = 2$$

$$\Gamma \rightarrow B: KE_{X\psi} = 2 \Rightarrow \frac{\Delta\psi}{\Delta X} = 2 \Rightarrow \frac{\psi_{\Gamma} - 4.800}{800 - 0} = 2 \Rightarrow \psi_{\Gamma} - 4.800 = 1.600 \Rightarrow \psi_{\Gamma} = 6.400$$

Δ2. Η τελευταία μονάδα του Ψ είναι η 6.400^η. Άρα οι τελευταίες 1.000 μονάδες είναι:

$$\psi = 6.400 - 1.000 = 5.400$$

Το $\psi = 5.400$ βρίσκεται μεταξύ των συνδυασμών Β και Γ, όπου το $KE_{X\psi}$ παραμένει σταθερό και ίσο με 2.

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος ευκαιρίας του Χ σε όρους του Ψ
B	800	4.800	
B'	X'_B	5.400	2
Γ	0	6.400	

$$\Gamma \rightarrow B': KE_{X\psi} = 2 \Rightarrow \frac{\Delta\psi}{\Delta X} = 2 \Rightarrow \frac{6.400 - 5.400}{X'_B - 0} = 2 \Rightarrow 1.000 = 2X'_B \Rightarrow X'_B = 500$$

Άρα, για την παραγωγή των τελευταίων 1.000 μονάδων Ψ απαιτείται η θυσία:

$$\Delta X = 500 - 0 = 500 \text{ μονάδες Χ.}$$

Δ3.

Το $X=900$ βρίσκεται μεταξύ των συνδυασμών Α και Β, όπου το $KE_{X\psi}$ είναι σταθερό και ίσο με 4.

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος ευκαιρίας του Χ σε όρους του Ψ
A	2.000	0	
A'	900	ψ'_A	4
B	800	4.800	

$$A \rightarrow A': KE_{X\psi} = 4 \Rightarrow \frac{\Delta\psi}{\Delta X} = 4 \Rightarrow \frac{\psi'_A - 0}{2.000 - 900} = 4 \Rightarrow \psi'_A = 4.400$$

Άρα για $X=900$ η μέγιστη ποσότητα Ψ που μπορεί να παράγει η οικονομία είναι $\Psi_{MAX} = 4.400$. Επειδή $\Psi_Z = 4.300 < \Psi_{MAX} = 4.400$, ο συνδυασμός Z είναι εφικτός, δηλαδή βρίσκεται κάτω και αριστερά της Κ.Π.Δ.

Δ4.

$$ΑΕΠ_{TT} = P_X * Q_X + P_\Psi * Q_\Psi \Rightarrow 21.600 = 3 * 800 + P_\Psi * 4.800 \Rightarrow 21.600 - 2.400 = P_\Psi * 4.800 \Rightarrow 19.200 = 4800P_\Psi \Rightarrow P_\Psi = 4\text{€}$$